

תוכן עניינים

2	תזכיר חוק
2	א. שם החוק המוצע
2	חוק התכנית לסיוע כלכלי (הוראות שעה – חרבות ברזל), התשפ"ד-2023
2	ב. מטרת החוק המוצע, הצורך בו, עיקרי הוראותיו והשפעתו על הדין הקיים
3	ג. השפעת תזכיר החוק המוצע על החוק הקיים
3	ד. השפעת תזכיר החוק המוצע על התקציב ועל התקן המנהלי של המשרד היוזם, משרדים אחרים ורשויות אחרות
3	ה. להלן נוסח תזכיר החוק המוצע ודברי הסבר
4	תזכיר חוק תכנית הסיוע הכלכלי (הוראות שעה – חרבות ברזל), התשפ"ד-2023
4	1. הוראת שעה – חוק מס רכוש וקרן פיצויים
4	"פרק שמיני 1 – מסלול נוסף לפיצוי על נזק עקיף בתקופת מלחמת חרבות ברזל – הוראת שעה
24	2. תיקון חוק בתי משפט לעניינים מנהליים
24	3. תיקון חוק הביטוח הלאומי – הוראת שעה
26	4. שיפוי המוסד לביטוח לאומי
26	דברי הסבר

תזכיר חוק

א. שם החוק המוצע

חוק התכנית לסיוע כלכלי (הוראות שעה – חרבות ברזל), התשפ"ד-2023.

ב. מטרת החוק המוצע, הצורך בו, עיקרי הוראותיו והשפעתו על הדין הקיים

לנוכח מתקפת הטרור הרצחני שהתרחשה ביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023), הכריז שר הבטחון באותו היום על מצב מיוחד בעורף, מכוח סמכותו לפי סעיף 9(ב)(1) לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951. בהתאם לסעיף 9(א)(5) לאותו חוק, החליטה ועדת החוץ והבטחון של הכנסת, ביום כ"ז בתשרי התשפ"ד (12 באוקטובר 2023), לאשר את ההכרזה בשטחה של כל מדינת ישראל והכרזה זו מוארכת מעת לעת. כמו כן, הוכרז בצה"ל על מבצע "חרבות ברזל", וועדת השרים לענייני ביטחון לאומי החליטה על נקיטת פעולות צבאיות משמעותיות, בהתאם לסעיף 40 לחוק יסוד: הממשלה.

בעקבות פעולות הלחימה המתמשכות במסגרת מלחמת "חרבות ברזל", נפגעה למשך תקופה ממושכת הפעילות הכלכלית הסדירה של חלק מהעסקים, וזאת לאור מגבלות והנחיות פיקוד העורף, סגירת מערכת החינוך והתגייסות של מאות אלפים למילואים. כתוצאה מכך ישנם עסקים שחוו ירידת מחזוריים במסגרת ההתמודדות עם המצב המיוחד בעורף בחודש אוקטובר 2023.

עסקים שפעילותם נפגעה כאמור יכולים היו לצמצם את הוצאותיהם המשתנות, כגון רכישות מספקים, ואולם ישנן הוצאות לא יכלו להימנע מהן ובהן תשלומי שכירות, הוצאות ביטוח, חשבונות חשמל ומים וכדומה. לצד ההוצאות הקבועות למעסיק ישנן הוצאות שכר אשר רצוי שאת חלקן ימשיך וישלם לעובדיו על אף הירידה בנפח הפעילות. הממשלה פועלת במגוון דרכים על מנת לסייע לתושבים המושפעים מן הלחימה באופן ישיר ועקיף, ובין השאר, ליתן פיצוי לעסקים שנפגעו כתוצאה מהמצב המיוחד ועל רקע זה מוצע לקבוע מתווה סיוע לעסקים קטנים ובינוניים להשתתפות בהוצאותיהם הקבועות וכן בחלק מהוצאות השכר.

נוכח האמור וכדי לתת מענה לעסקים אשר נפגעו כתוצאה ממלחמת חרבות ברזל בחודש אוקטובר 2023, מוצע לקבוע סכום של פיצוי אשר יהווה סיוע כולל לעסקים בעד השתתפות בנזק הכלכלי שנגרם להם כתוצאה מהמלחמה. המודל המוצע בהצעת החוק מבוסס בעיקרו על המודל של פיצויים שניתנו בעבר באירועי לוחמה לפי חוק מס רכוש וקרן פיצויים, התשכ"א-1961 (להלן – **חוק מס רכוש**) ועל המענקים אשר ניתנו על רקע התפשטות נגיף הקורונה החדש (Novel Coronavirus nCov-2019) לפי חוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה), התש"ף-2020 וחוק מענק סיוע לעסקים בשל ההשפעה הכלכלית של התפשטות זן אומיקרון של נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התשפ"ב-2022, לצד התאמות למצב הנוכחי.

בהתאם, עסק אשר נפגע באופן משמעותי כתוצאה מפעולות המלחמה והשלכותיהם על העורף יהיה זכאי לפיצוי אשר יותאם לשיעור הפגיעה שלו והוא יחושב על פי היקף הירידה במחזור שלו, גובה ההוצאות הקבועות שלו ושכר העובדים אשר משלם. מוצע לקבוע את הפיצוי כפרק שמיני 1 לחוק מס רכוש, אשר עוסק, בחלקו, במתן פיצויים לניזוקים שנפגעו כתוצאה מפעולות מלחמה ומעשי איבה.

יחד עם זאת, יובהר, כי בשונה מסבבי לחימה קודמים אשר בהם נזקי המלחמה היו מצומצמים לאזורים מסוימים, במלחמת חרבות ברזל השפעות הלחימה מורגשות בכל חלקי הארץ. על כן, לא מוצע לתת פיצוי מלא אשר ישפה לחלוטין את העסקים, ובכלל זאת יביא אותם לרווחיות דומה לרווחיות אשר ציפו לה לפני תחילת

הלחימה. תחת זאת, מוצע לתת פיצוי לעסקים בשל הוצאותיהם הקבועות כאמור, ובכדי לסייע לעסקים לשרוד את התקופה הזו. כמו כן, מוצע למקד את הפיצוי לעוסקים בעלי כושר שרידות נמוך מלכתחילה, שההשפעה הכלכלית של מלחמת חרבות ברזל מטבעה קשה יותר עבורם.

לצד הפיצוי לעסקים שנפגעו מוצע לתקן את חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 (להלן – **חוק הביטוח הלאומי**), כך שבתקופה שמיום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) עד יום י"ז בכסלו התשפ"ד (30 בנובמבר 2023) יקבעו התאמות בחוק הביטוח הלאומי, לשם מתן הקלות והטבות בעניין קבלת דמי אבטלה לעובדים שהעסקתם הופסקה בעקבות מלחמת חרבות ברזל.

ג. השפעת תזכיר החוק המוצע על החוק הקיים

מוצע לתקן בהוראות שעה:

חוק מס רכוש וקרן פיצויים, התשכ"א-1961;

חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995;

חוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000.

ד. השפעת תזכיר החוק המוצע על התקציב ועל התקן המנהלי של המשרד היוזם, משרדים אחרים ורשויות אחרות.

המימון לפיצויים המוצעים בתזכיר זה הוא בקרן הפיצויים לפי חוק מס רכוש וקרן פיצויים, התשכ"א-1961. בנוגע לעלות בעקבות התיקונים החוק הביטוח הלאומי, מוצע כי אוצר המדינה ישפה את המוסד לביטוח לאומי בהוצאות בשל גמלה או תוספת גמלה או תוספת גמלה המשתלמת לפי הוראות חוק הביטוח הלאומי, כנוסחו בחוק זה ושלא היתה משתלמת אלמלא הוראות חוק זה, ואשר נאמדות בסך כולל של 120 מיליון ש"ח.

ה. להלן נוסח תזכיר החוק המוצע ודברי הסבר

תזכיר חוק מטעם משרד האוצר :

תזכיר חוק תכנית הסיוע הכלכלי (הוראות שעה – חרבות ברזל), התשפ"ד-2023

הוראת שעה – חוק 1. בתקופה שמיום פרסומו של חוק זה עד תום 7 שנים מהמועד האמור (להלן – תקופת הוראת השעה), יקראו את חוק מס רכוש וקרן פיצויים, התשכ"א-1961¹ (להלן – החוק העיקרי), כך : מס רכוש וקרן פיצויים

(1) אחרי סעיף 36א יבוא :

"העברה, שיעבוד או 36ב. (א) זכות של יחיד לפיצוי ולמקדמה בשל נזק עיקול של פיצוי בשל נזק מלחמה שניתן ליחיד
מלחמה שנגרם לו בתקופה הקובעת כהגדרתה בסעיף 38ג, אינה ניתנת להעברה, לשעבוד או לעיקול (להלן – הגנות המענק) בכל דרך שהיא, אלא לשם תשלום מזונות המגיעים מהיחיד הזכאי לפיצוי לפי פסק דין של בית משפט או של בית דין מוסמך.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) יחולו גם על פיצוי ומקדמה כאמור בו ששולמו באמצעות תאגיד בנקאי או חברה כהגדרתה בחוק הדואר, התשמ"ו-1986, בנותנה שירותים לפי סעיף 88א לאותו חוק, במשך 90 ימים מיום ששולמו כאמור." ;

(2) אחרי סעיף 38ב לחוק העיקרי יבוא :

"פרק שמיני 1 – מסלול נוסף לפיצוי על נזק עקיף בתקופת מלחמת חרבות

ברזל – הוראת שעה

הגדרות 38ג (א) בפרק זה –

"הוצאות השכר בתקופת הזכאות" – אחד מאלה לפי העניין, בהפחתת סכומים שהמוסד לביטוח לאומי שילם למעסיק להחזר תגמולי מילואים ששולמו לעובד על ידי המעסיק :

(1) לענין ניזוק שאינו מוסד ציבורי זכאי

או קיבוץ – הנמוך מבין אלה :

¹ ס"ח התשכ"א, עמ' 100

(א) 75% משכר העבודה אשר שולם בשל עבודה בתקופה המזכה לעניין תשלום שכר כפי שדווח לפקיד השומה בטופס 102 לפי תקנות מס הכנסה (ניכוי ממשכורת ומשכר עבודה), התשנ"ג-1993 (להלן – תקנות ניכוי ממשכורת ומשכר עבודה), כשהתוצאה המתקבלת מוכפלת ב.1.25;

(ב) השכר הממוצע לחודש כמשמעותו בסעיף 2 לחוק הביטוח הלאומי, כפי שהיה ידוע בחודש אוקטובר 2023, מוכפל במספר העובדים בתקופה המזכה לעניין תשלום שכר;

(2) לענין ניזוק שהוא מוסד ציבורי זכאי הנמוך מבין אלה:

(א) שכר העבודה כאמור בפסקה (1)(א) כשהוא מוכפל בשיעור המתקבל מחלוקת סכום הכנסתו בשנת הבסיס, כפי שדווחה בדוח שהגיש לפי סעיף 131 לפקודה, שאינה הכנסה מתמיכות ותרומות, בסכום הכנסתו בשנת הבסיס כפי שדווחה כאמור, הכולל תמיכות ותרומות.

(ב) הסכום כאמור בפסקה (1)(ב) כשהוא מוכפל בשיעור האמור בפסקה (א).

(3) לעניין ניזוק שהוא קיבוץ –

(א) שכר העבודה כאמור בפסקה (1)(א), של עובד שאינו חבר הקיבוץ, או עובד שהוא חבר הקיבוץ העובד בתעשייה, במסחר, בשירותים, בחקלאות או בתיירות בקיבוץ, ולמעט חבר הקיבוץ העוסק במתן שירותים לחברי הקיבוץ עצמם;

(ב) השכר הממוצע לחודש כמשמעותו בסעיף 2 לחוק הביטוח הלאומי, כפי שהיה ידוע בחודש אוקטובר 2023, מוכפל במספר העובדים כאמור בפסקה (א).

"הוצאות מזכות" – ההוצאות הקבועות בתוספת חלק השכר המזכה, והכל עד לסכום כמפורט להלן, לפי העניין:

(1) לעניין ניזוק שמחזור עסקאותיו בשנת הבסיס אינו עולה על 100 מיליון שקלים חדשים – 600 אלף שקלים חדשים;

(2) לעניין ניזוק שמחזור עסקאותיו בשנת הבסיס עולה על 100 מיליון שקלים חדשים ואינו עולה על 300 מיליון שקלים חדשים – 600 אלף שקלים חדשים בתוספת 0.3% מחלק מחזור עסקאותיו בשנת הבסיס העולה על 100 מיליון שקלים חדשים;

(3) לעניין ניזוק שמחזור עסקאותיו בשנת הבסיס עולה על 300 מיליון שקלים חדשים ואינו עולה על 400 מיליון שקלים חדשים – 1.2 מיליון שקלים חדשים;

"הוצאות קבועות" –

(1) לעניין ניזוק שאינו מנוי בפסקאות (2) או (3) – סך כל התשומות השוטפות בשנה הקודמת, מחולק ב-12 ומוכפל במקדם ההוצאות הקבועות;

(2) לעניין ניזוק שהוא מוסד ציבורי זכאי - סך כל ההוצאות הקשורות למכירת שירותים או מוצרים המסופקים באופן שוטף ובמהלך רוב חודשי השנה, שהוצאו בשנה הקודמת, מחולק במספר חודשי הפעילות של הניזוק בשנה הקודמת ומוכפל במקדם ההוצאות הקבועות;

(3) לעניין ניזוק שהוא עוסק הרשום כעוסק אחד עם עוסק אחר לפי הוראות סעיף 56 לחוק מס ערך מוסף – סך התשומות השוטפות שהיה מדווח לרשות המיסים בישראל בשל השנה הקודמת אילולא היה רשום כעוסק אחד עם עוסק אחר, מחולק ב-12 ומוכפל במקדם ההוצאות הקבועות;

”חוק מיסוי מקרקעין”- חוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ”ג-1963²;

”חוק מס ערך מוסף”- חוק מס ערך מוסף, התשל”ו-1975;

”חלק השכר המזכה” – הוצאות השכר בתקופת הזכאות מוכפל בשיעור הירידה במחזור העסקאות;

”מוסד ציבורי זכאי” – מוסד ציבורי כהגדרתו בסעיף 9(2)(ב) לפקודה (בפרק זה – מוסד ציבורי), שמתקיימים בו שני אלה:

(1) שליש לפחות מהכנסתו בשנת המס 2022, כפי שדווחה בדוח שהגיש לפי סעיף 131 לפקודה, לא היה מתמיכות ותרומות;

(2) עיקר הכנסתו בשנת המס 2022 כפי שדווחה בדוח שהגיש לפי סעיף 131 לפקודה, שאינה מתמיכות ותרומות, הייתה ממכירת שירותים או מוצרים באופן שוטף ובמהלך רוב חודשי השנה;

”מחזור עסקאות” – אחד מאלה, לפי העניין:

(1) לעניין ניזוק שאינו מנוי בפסקאות (2) או (3) – מחזור עסקאות כמשמעותו בחוק מס ערך מוסף, למעט כל אחד מאלה:

(א) עסקאות שסעיפים 20 או 21 לחוק מס ערך מוסף חלים עליהן;

(ב) מכר טובין או מתן שירות מאת עוסק לקרובו, אלא אם כן אישר המנהל, לבקשת עוסק, כי לגבי מכר או מתן שירות כאמור מקרובו מתקיימים אותם מאפיינים המתקיימים לגבי עסקת מכר או שירות כאמור בין עוסק לאדם שאינו קרובו;

(ג) פיצוי ששולם לפי החוק;

(2) לעניין ניזוק שהוא מוסד ציבורי זכאי – סכום ההכנסה ממכירת שירותים או מוצרים, שהתמורה בשלהם מתקבלת ממתן השירות או הספקת המוצר בפועל, כפי שדווח לרשות המיסים בדוח לפי סעיף 131 לפקודה שאושר לעניין זה בידי רואה חשבון או יועץ מס;

(3) לעניין ניזוק שהוא עוסק פטור
כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף – , כפי שדווח
לרשות המיסים בהצהרה לפי תקנה 15
לתקנות מס ערך מוסף (רישום), התשל"ו-
1976, או כפי שהצהיר הניזוק לעניין זה אם
התקופה שלגביה נבחן המחזור אינו חלק
מההצהרה;

”מחזור עסקאות בשנת הבסיס” – מחזור
עסקאות כפי שדווח לגבי שנת הבסיס,
מחולק במספר חודשי הפעילות בשנת
הבסיס ומוכפל ב-12, ולעניין ניזוק הרשום
כשותפות לפי חוק מס ערך מוסף או עוסק
הרשום כעוסק אחד עם עוסק אחר לפי
סעיף 56 לחוק האמור – לפי מחזור
העסקאות המאוחד של השותפות או של
העוסקים הרשומים יחד, לפי העניין;

”מחזור עסקאות בתקופת הבסיס” –

(1) לעניין ניזוק כמפורט להלן שפתח את
עסקו לפני ו' באלול התשפ"ב (2 בספטמבר
2022) -

(א) ניזוק שהוא עוסק פטור או
מוסד ציבורי זכאי – מחזור
עסקאותיו בתקופת הבסיס;

(ב) ניזוק המדווח בשיטה חד-
חודשית – מחזור עסקאותיו של
הניזוק בתקופת הבסיס, כפי שדווח
לרשות המיסים בישראל על פי דין,
עד יום כ"א בתשרי התשפ"ד (6
באוקטובר 2023);

(ג) ניזוק המדווח בשיטה דו-חודשית – מחזור עסקאותיו של הניזוק בתקופת הבסיס כפי שדווח לרשות המיסים בישראל על פי דין, עד יום כ"א בתשרי התשפ"ד (6 באוקטובר 2023);

(2) לעניין ניזוק כמפורט להלן שפתח את עסקו בתקופה שמיום ו' באלול התשפ"ב (2 בספטמבר 2022) עד יום י"ד באלול התשפ"ג (31 באוגוסט 2023), והודיע לרשות המיסים בישראל על פתיחת עסקו עד יום י"ד באלול התשפ"ג (31 באוגוסט 2023) –

(א) ניזוק שהוא עוסק פטור – מחזור עסקאותיו מיום תחילת הפעילות עד סוף חודש ספטמבר 2023, מחולק במספר חודשי הפעילות;

(ב) ניזוק שמדווח בשיטה חד-חודשית או מוסד ציבורי זכאי – מחזור עסקאותיו מיום 1 בחודש שלאחר תום תקופת הדוח התקופתי הראשון שהגיש לפי סעיפים 67 או 67א לחוק מס ערך מוסף עד סוף חודש ספטמבר 2023 כפי שדווח לרשות המיסים, מחולק במספר חודשי הפעילות;

(ג) ניזוק שמדווח בשיטה דו חודשית – מחזור עסקאותיו מיום 1 בחודש שלאחר תום תקופת הדוח התקופתי הראשון שהגיש לפי סעיפים 67 או 67א לחוק מס ערך מוסף עד סוף חודש אוגוסט 2023, כפי שדווח לרשות המיסים, מחולק במספר חודשי הפעילות ומוכפל ב-2;

”מחזור עסקאות בתקופת הזכאות” – מחזור עסקאותיו של הניזוק בתקופת הזכאות.

”מס תשומות” – כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף;

”מקדם ההוצאות הקבועות” – אחד מאלה:

(1) לעניין ניזוק שאינו ניזוק כאמור בפסקה (2):

(א) לעניין ניזוק שמדווח בשיטה חד-חודשית ששיעור הירידה במחזור העסקאות שלו עולה על 25% ואינו עולה על 40%, ולעניין ניזוק שמדווח בשיטה דו-חודשית ששיעור הירידה במחזור העסקאות שלו עולה על 12.5% ואינו עולה על 20% - 7%;

(ב) לעניין ניזוק שמדווח בשיטה חד-חודשית ששיעור הירידה במחזור העסקאות שלו עולה על 40% ואינו עולה על 60%, ולעניין ניזוק שמדווח בשיטה דו-חודשית ששיעור הירידה במחזור העסקאות שלו עולה על 20% ואינו עולה על 30% - 11%;

(ג) לעניין ניזוק שמדווח בשיטה חד-חודשית ששיעור הירידה במחזור העסקאות שלו עולה על 60% ואינו עולה על 80%, ולעניין ניזוק שמדווח בשיטה דו-חודשית ששיעור הירידה במחזור העסקאות שלו עולה על 30% ואינו עולה על 40% - 14.5%;

(ד) לעניין ניזוק שמדווח בשיטה חד-חודשית ששיעור הירידה במחזור העסקאות שלו עולה על 80%, ולעניין ניזוק שמדווח בשיטה דו-חודשית ששיעור הירידה במחזור העסקאות שלו עולה על 40% - 22% ;

(2) לעניין ניזוק כאמור בפסקאות משנה (א) עד (ד) של פסקה (1) שהוא עוסק במסחר סיטונאי או קמעונאי בדלק – השיעור כאמור בסיפה של אותן פסקאות משנה, לפי העניין, מוכפל ב-0.4 ;

(3) מקדם בשיעור אחר שקבע המנהל, לגבי ניזוק מסוים שהוא ניזוק כאמור בפסקה (1), אם שוכנע כי ההוצאות הקבועות של העסק במקרה של אי-הפעלתו גבוהות או נמוכות באופן חריג, ובלבד שהמקדם שיקבע לא יעלה על 1.5 מהמקדם אשר היה נקבע לניזוק לפי אותה פסקה ;

”נזק עקיף” – הפסד או מניעת רווח כתוצאה מנזק מלחמה, כהגדרתו בפרק שמיני, או בשל אי אפשרות לנצל נכסים עקב פעולות מלחמה על ידי הצבאות הסדירים של האויב או עקב פעולות איבה אחרות נגד ישראל, או עקב פעולות מלחמה על ידי צבא הגנה לישראל ;

”ניזוק” – עוסק, למעט כל אחד מאלה, שנגרם לו נזק עקיף :

(1) המדינה ;

(2) גוף מתוקצב או תאגיד בריאות כהגדרתם בסעיף 21 לחוק יסודות התקציב, התשמ”ה-1985 ;

(3) חברה ממשלתית כהגדרתה בחוק החברות הממשלתיות, התשל”ה-1975³ ;

(4) קופת חולים ;

(5) מוסד ציבורי שאינו מוסד ציבורי זכאי;

(6) תאגיד שהוקם בחוק או לפיו;

(7) מי שדיווח לרשות המיסים בישראל על סגירת עסקו, לפני ט"ז בתשרי התשפ"ד (1 באוקטובר 2023);

(8) מי שדיווח על מחזור עסקאות בשיעור אפס לגבי ארבעת החודשים שלפני המועד האמור בפסקה (7), אלא אם כן שוכנע המנהל שהעסק היה פעיל עד תום חודשיים מתום התקופה הקובעת;

(9) מי שעסקו לא היה פעיל לפני ט"ז בתשרי התשפ"ד (1 באוקטובר 2023); לעניין זה, יראו עוסק כמי שעסקו לא היה פעיל אם הוא לא הגיש לרשות המיסים בישראל שניים מתוך שלושת הדוחות האחרונים שהיה חייב בהגשתם לפי חוק מס ערך מוסף, לגבי התקופה שלפני המועד האמור, אלא אם כן הוכיח, להנחת דעתו של המנהל, שעסקו היה פעיל;

(10) מוסד פיננסי כמפורט להלן:

(א) תאגיד בנקאי כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, לרבות תאגיד עזר כהגדרתו בחוק האמור;

(ב) מבטח כהגדרתו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981;

(ג) חבר בורסה כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968;

(ד) חברה מנהלת כהגדרתה בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005;

(ה) מנהל קרן כמשמעותו בחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994;

(11) מי שבאחת או יותר משנות המס 2022 או 2023 חל עליו פטור ממס לפי סעיף 33 לחוק מס ערך מוסף;

(12) מי שעיסוקו במכירת זכות במקרקעין המהווה מלאי עסקי בידו;

(13) מי שביצע בשנת המס 2022 או 2023 עבודה שמשך ביצועה עולה על שנה;

"עוסק" – חייב במס כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף;

"קרוב" – כהגדרתו בסעיף 88 לפקודה;

"שיעור הירידה במחזור העסקאות" – מחזור העסקאות בתקופת הבסיס, בהפחתת מחזור העסקאות בתקופת הזכאות, כשהתוצאה המתקבלת מחולקת במחזור העסקאות בתקופת הבסיס;

"שנת הבסיס" –

(1) לעניין ניזוק שהחל לפעול לראשונה לפני שנת 2022 – שנת 2022;

(2) לעניין ניזוק שהחל לפעול לראשונה בשנת 2022 או לאחריה – התקופה שמהמועד שבו החל לפעול לראשונה או מינואר 2023, לפי המאוחר, עד המועד המפורט להלן, לפי העניין:

(א) לעניין ניזוק שמדווח בשיטה חד-חודשית, מוסד ציבורי זכאי ועוסק פטור – סוף חודש ספטמבר 2023;

(ב) לעניין ניזוק שמדווח בשיטה דו חודשית – עד סוף חודש אוגוסט 2023;

”השנה הקודמת” – אחת מאלה, לפי העניין:

(1) לעניין ניזוק שאינו מפורט בפסקה (2) – התקופה שמתחילת חודש ספטמבר 2022 ועד סוף חודש אוגוסט 2023;

(2) לעניין ניזוק שהחל לפעול לראשונה ביום 1 לספטמבר 2022 או לאחריו – התקופה שמהמועד שבו החל לפעול לראשונה עד סוף חודש אוגוסט 2023;

”תמיכות ותרומות” – תמיכה לפי סעיף 3א לחוק יסודות התקציב, התשמ”ה-1985⁴, תמיכה מאת רשות מקומית, או תרומות; ”תקופה המזכה לעניין תשלום שכר” –

(1) לעניין תקופת הזכאות כאמור בפסקה (1) להגדרה ”תקופת הזכאות” – חודש אוקטובר 2023;

(2) לעניין תקופת הזכאות כאמור בפסקה (2) להגדרה ”תקופת הזכאות” – חודש נובמבר 2023.

”התקופה הקובעת” – התקופה שמיום כ”ב בתשרי התשפ”ד (7 באוקטובר 2023) עד יום י”ז בכסליו (30 בנובמבר 2023);

”תקופת הבסיס” – התקופה המקבילה בשנת 2022 לתקופת הזכאות.

⁴ ס”ח התשמ”ה, עמ’ 60

”תקופת הזכאות” – כל אחת מאלה :

(1) לגבי ניזוק המדווח בשיטה חד-חודשית, עוסק פטור ומוסד ציבורי זכאי – חודש אוקטובר 2023; לגבי ניזוק המדווח בשיטה דו-חודשית – חודשים ספטמבר ואוקטובר 2023;

(2) לגבי ניזוק המדווח בשיטה חד-חודשית, עוסק פטור ומוסד ציבורי זכאי – חודש נובמבר 2023; לגבי ניזוק המדווח בשיטה דו-חודשית – חודשים נובמבר ודצמבר 2023;

”תשומות שוטפות” – סך כל התשומות, שנוכה בשלהן מס תשומות בהתאם לחוק מס ערך מוסף, כפי שדווח לרשות המיסים בישראל באמצעות דוח תקופתי לפי סעיף 67 או 67א לחוק מס ערך מוסף, לפי העניין, עד יום כ”א בתשרי התשפ”ד (6 באוקטובר 2023), ולמעט אלה :

(1) תשומות של עוסק בשל רכישת טובין או קבלת שירות מעוסק שהוא קרובו, זולת אם אישר המנהל, לבקשת העוסק, כי מתקיימים לגבי התשומה אותם מאפיינים המתקיימים לגבי תשומה כאמור בשל רכישה או קבלת שירות בידי העוסק מאדם שאינו קרובו ;

(2) תשומות ציוד שנרכש לצורכי העסק ;

”תשומות שוטפות בשנה הקודמת” – סך התשומות השוטפות כפי שדווח לרשות המיסים בישראל לגבי שנה הקודמת, מחולק במספר חודשי הפעילות בשנה הקודמת ומוכפל ב-12.

(ב) שינה ניזוק את שיטת הדיווח שלו מהשיטה שבה דיווח לגבי מחזור עסקאותיו בתקופת הבסיס, יראו אותו לעניין חישוב מחזור העסקאות בתקופת הבסיס וחישוב מחזור העסקאות בתקופת הזכאות כמי שמדווח בשיטה דו-חודשית.

(א) ניזוק שמחזור עסקאותיו בשנת הבסיס עלה על 300 אלף שקלים חדשים, זכאי לפיצויים בגובה הוצאותיו המזכות, בעד נזק עקיף שנגרם לו במהלך התקופה הקובעת, אם מתקיימים לגביו כל אלה:

פיצויים בשל נזקים 38.ד. בתקופה הקובעת

(1) מחזור עסקאותיו בשנת הבסיס אינו עולה על 400 מיליון שקלים חדשים;

(2) שיעור הירידה במחזור העסקאות שלו עולה על 25%, ואם הוא מדווח בשיטה דו-חודשית – על 12.5%;

(3) הירידה במחזור העסקאות כאמור בפסקה (2) נגרמה כתוצאה מנזק עקיף;

(4) הניזוק החל בפעילותו לפני יום ט"ו באלול התשפ"ג (1 בספטמבר 2023);

(5)

(א) הוא הגיש דוח תקופתי לפי סעיפים 67, 67א או 71א לחוק מס ערך מוסף, לספטמבר ואוקטובר 2022 ו-2023, או הצהרה לפי תקנה 15 לתקנות מס ערך מוסף (רישום), התשל"ו-1976, לשנת 2022, לפי העניין, אם היה חייב בהגשתם לפי חוק מס ערך מוסף, עד יום הגשת תביעה לקבלת פיצוי לפי פרק זה;

(ב) הוא לא הגיש לפקיד השומה
דין וחשבון בטופס 102 בשל אוקטובר
2023, הכול לפי תקנות ניכוי
ממשכורת ומשכר עבודה.

(6) לא מתקיים לגביו אף אחד מאלה:

(א) הוא היה חייב בניהול פנקסים
לשנת המס 2022 או 2023 ולא ניהלם;

(ב) פנקסיו לשנת המס 2022 או
2023 נקבעו כבלתי קבילים, בקביעה
שאינה ניתנת לערר או לערעור;

(ב) ניזוק שמחזור עסקאותיו בשנת הבסיס
עלה על 18 אלף שקלים חדשים ולא עלה על 300
אלף שקלים חדשים, זכאי לפיצויים בסכום
כמפורט בפסקאות שלהלן, לפי העניין, בעד נזק
עקיף שנגרם לו במהלך התקופה הקובעת, ובלבד
שמתקיימים לגביו התנאים הקבועים בפסקאות
(2) עד (6) בסעיף קטן (א):

(1) לעניין ניזוק שמחזור עסקאותיו
בשנת הבסיס אינו עולה על 50 אלף שקלים
חדשים – סכום של 1,750 שקלים חדשים;

(2) לעניין ניזוק שמחזור עסקאותיו
בשנת הבסיס עולה על 50 אלף שקלים
חדשים אך אינו עולה על 120 אלף שקלים
חדשים – סכום של 3,300 שקלים חדשים;

(3) לעניין ניזוק שמחזור עסקאותיו
בשנת הבסיס עולה על 120 אלף שקלים
חדשים אך אינו עולה על 150 אלף שקלים
חדשים – סכום של 2,650 שקלים חדשים
מוכפל במקדם הנזק;

(4) לעניין ניזוק שמחזור עסקאותיו לשנת הבסיס עולה על 150 אלף שקלים חדשים אך אינו עולה על 200 אלף שקלים חדשים – סכום של 3,125 שקלים חדשים מוכפל במקדם הנזק;

(5) לעניין ניזוק שמחזור עסקאותיו לשנת הבסיס עולה על 200 אלף שקלים חדשים אך אינו עולה על 250 אלף שקלים חדשים – סכום של 4,000 שקלים חדשים מוכפל במקדם הנזק;

(6) לעניין ניזוק שמחזור עסקאותיו לשנת הבסיס עולה על 250 אלף שקלים חדשים אך אינו עולה על 300 אלף שקלים חדשים – סכום של 4,675 שקלים חדשים מוכפל במקדם הנזק.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (א), היו ההוצאות המזכות של ניזוק כאמור באותו סעיף קטן, נמוכות מסכום הפיצויים אשר הניזוק היה זכאי לו אילו היה מחזור העסקאות שלו בשנת הבסיס בגובה 300 אלף שקלים חדשים, יהיה זכאי הניזוק לקבל את הסכום אשר היה זכאי לו, לו מחזור העסקאות שלו היה בשנת הבסיס 300 אלף שקלים חדשים.

(ד) בסעיף זה, "מקדם הנזק" – אחד מאלה, לפי העניין:

(1) לעניין ניזוק ששיעור הירידה במחזור העסקאות שלו עולה על 12.5% ואינו עולה על 20% - 1;

(2) לעניין ניזוק ששיעור הירידה במחזור העסקאות שלו עולה על 20% ואינו עולה על 30% - 1.5;

(3) לעניין ניזוק ששיעור הירידה במחזור העסקאות שלו עולה על 30% ואינו עולה על 40% - 2.4 ;

(4) לעניין ניזוק ששיעור הירידה במחזור העסקאות שלו עולה על 30% - 3.

מניעת כפל פיצויים 38.ה. אין בהוראות לפי פרק זה כדי לגרוע מזכותו של ניזוק לפיצויים לפי פרק שמיני, ואולם, ניזוק שזכאי לפיצויים לפי פרק זה ולפי פרק שמיני, בשל נזקים שנגרמו לו בתקופה הקובעת, הברירה בידו לבחור בפיצויים לפי אחד מהם.

תביעה לקבלת פיצויים 138. (א) ניזוק המבקש פיצויים לפי פרק זה יגיש למנהל תביעה לפיצויים החל מה-16 בחודש העוקב לתום תקופת הזכאות הרלוונטית ועד תום 90 ימים מהמועד האמור.

(ב) המנהל רשאי להאריך את התקופה כאמור בסעיף קטן (א), דרך כלל או לניזוק מסוים, אם נוכח כי ישנה סיבה סבירה לכך, ובלבד שאם האריך את התקופה כאמור דרך כלל, תפורסם הודעה על כך גם באתר האינטרנט של רשות המיסים.

(ג) תביעה לפי סעיף זה תוגש באופן מקוון, ותכלול את הפרטים הדרושים לשם בחינת עמידתו של העוסק בתנאים לקבלת הפיצויים לפי פרק זה ולשם תשלום הפיצויים לפי הוראות פרק זה.

קביעת הזכאות לפיצויים ותשלום מקדמה 138. (א) הגיש עוסק למנהל תביעה לפיצויים לפי הוראות סעיף 138, יקבע המנהל בהחלטה מנומקת את זכאותו של העוסק לפיצויים ואת סכום הפיצויים, בתוך 150 ימים ממועד הגשת התביעה, ואם ביקש מהעוסק פרטים נוספים – רשאי הוא להאריך את התקופה האמורה בתקופות נוספות שלא יעלו יחד על 30 ימים.

(ב) המנהל רשאי, ביוזמתו או לפי דרישת העוסק, לתקן את קביעתו כאמור בסעיף קטן (א), אם התגלו עובדות חדשות או אם מצא כי נפלה טעות בקביעה זו.

(ג) ביקש המנהל מהעוסק פרטים נוספים כאמור בסעיף קטן (א), לא יובא במניין התקופה למתן החלטה כאמור באותו סעיף קטן פרק הזמן שבו הניזוק לא מסר למנהל את הפרטים כאמור.

(א) נקבעה זכאותו של העוסק לפיצויים לפי הוראות סעיף 38(א), ישולמו לו הפיצויים לא יאוחר מתום שלושים ימים מיום קביעת הזכאות.

(ב) לא הודיע המנהל לעוסק על החלטתו לפי סעיף קטן (א) בתוך 21 ימים מיום הגשת התביעה, ישלם לו מקדמה בשיעור של 50% מסכום הפיצויים המגיע לעוסק, להנחת דעתו של המנהל, ויחולו לעניין מניין התקופה כאמור הוראות סעיף 38(ג) סיפה.

(ד) לסכום הפיצויים המשולמים לפי פרק זה ייוספו הפרשי הצמדה וריבית מיום הגשת התביעה לפיצויים עד יום התשלום.

(א) זכות לפיצויים ולמקדמה לפי פרק זה לעוסק שמחזור עסקאותיו בשנת הבסיס אינו עולה על 300 אלף שקלים חדשים אינה ניתנת להעברה, לשעבוד ולעיקול, בכל דרך שהיא, אלא לשם תשלום מזונות המגיעים מעוסק הזכאי לפיצויים או למקדמה לפי פסק דין של בית משפט או של בית דין מוסמך ;

תשלום הפיצויים 38ח.
ותשלום מקדמות

העברה, שיעבוד או 38ט.
עיקול של פיצוי בשל
נזק עקיף ומקדמה

(ב) הוראות סעיף קטן (א) יחולו גם על פיצויים או מקדמה כאמור ששולמו באמצעות תאגיד בנקאי או חברה כהגדרתה בחוק הדואר, התשמ"ו-1986, בנותנה שירותים לפי סעיף 488 לאותו חוק, במשך 90 ימים מיום ששולמו כאמור.

תשלום ביתר 38.י.

(א) שולמו לניזוק פיצויים, לרבות מקדמה, בסכום העולה על סכום הפיצויים שהוא זכאי להם לפי פרק זה, יחזיר הניזוק את ההפרש שבין סכומים אלה (בסעיף זה – סכום היתר) בתוך תשעים ימים מיום שהמציא לו המנהל דרישה להחזר, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית על סכום היתר, מיום ששולם סכום היתר עד יום ההחזר.

(ב) על סכום היתר ועל הפרשי ההצמדה כאמור בסעיף קטן (א), יחולו הוראות פקודת המיסים (גבייה), כאילו היה מס, וכן יחולו עליהם הוראות חוק קיזוז מיסים, התש"ס-1980, כאילו היו חוב מס.

קנס בשל הגשת תביעה ביתר 38.יא.

(א) בסעיף זה, "סכום ההפרש" – ההפרש שבין סכום הפיצויים שכלל ניזוק בתביעה שהגיש לפי סעיף 38 ובין סכום הפיצויים שהמנהל קבע שהוא זכאי לו לפי הוראות סעיף 38(א),.

(ב) עוסק שסכום ההפרש לגביו עולה על 50% מסכום הפיצויים שכלל בתביעה שהגיש לפי סעיף 38 ולא הוכיח להנחת דעתו של המנהל שלא התרשל בעריכת התביעה שהגיש, יהיה חייב בקנס בשיעור של 25% מסכום ההפרש.

(ג) עוסק שסכום ההפרש לגביו עולה על 50% מסכום הפיצויים שכלל בתביעה שהגיש לפי סעיף 38, וסכום ההפרש נובע מפעולה שנקבע לגביה בקביעה סופית כי היא מהווה עסקה מלאכותית או עסקה בדויה לפי סעיף 38, יהיה חייב בקנס בשיעור של 50% מסכום ההפרש.

(ד) על קנס כאמור בסעיף זה יחולו הוראות סעיף 38(ג).

38 יב היה המנהל סבור, כי עסקה פלונית המגדילה, או העלולה להגדיל, את סכום הפיצוי המשתלם לפי פרק זה היא מלאכותית או בדויה, או שהסבה פלונית אינה מופעלת למעשה, או כי אחת ממטרותיה העיקריות של עסקה פלונית היא הגדלת סכום הפיצוי באופן שאינו נאות, רשאי הוא להתעלם מן העסקה או מן ההסבה, והאדם הנוגע בדבר יהא נישום לפי זה. ניתן לראות פעולה כבלתי נאותה אפילו אינה נוגדת את החוק. לענין זה, "עסקה" - לרבות פעולה.

השגה, ערר וועדת 38 יג. (א) ערר

(1) הרואה את עצמו נפגע מהחלטת המנהל בנוגע למענק סיוע הניתן לפי חוק זה, לרבות בנוגע להטלת קנס בשל הגשת תביעה ביתר, רשאי להגיש השגה לעובד רשות המסים בישראל שהמנהל הסמיכו לשם כך, בתוך 45 ימים מיום קבלת ההחלטה; החלטה בהשגה תהיה מנומקת ותינתן בכתב בתוך 120 ימים;

(2) השגה תוגש בטופס מקוון שיקבע המנהל ותכלול את הפרטים הדרושים לשם בחינת טענותיו של מבקש מענק הסיוע ועמידתו בתנאי הזכאות למענק;

(3) העובד המוסמך להחליט בהשגה רשאי לדון ולהכריע בה על פי טענות וראיות שיוגשו בכתב.

(ב) על החלטה בהשגה לפי סעיף קטן (א) ניתן לערור לפני ועדת ערר שהוקמה לפי סעיף 21 לחוק התוכנית לסיוע כלכלי, בתוך 45 ימים מיום שנמסרה לעורר ההחלטה בצירוף הודעה על זכות הערר ועל המועד להגשתו; ההוראות לפי סעיף 21 לחוק התוכנית לסיוע כלכלי יחולו לעניין ערר לפי סעיף קטן זה.

רשות לייצג 38 יד סעיף 236 לפקודה יחול על ייצוג עוסק לעניין חוק זה, בשינויים המחויבים.

תקנות 38 טו. שר האוצר רשאי, באישור ועדת הכספים של הכנסת -

(1) להאריך את התקופה הקובעת, בתקופה נוספת, כך שפיצויים לפי פרק זה יינתנו לגבי נזקים שאירעו בתקופה הנוספת כאמור, ובלבד שסיום התקופה הנוספת לא יהיה אחרי יום י"ט בטבת התשפ"ד (31 בדצמבר 2023), וכן את התיאומים הנדרשים בשל קביעה כאמור.

(2) לקבוע, לגבי סוגי ניזוקים או קבוצות של ניזוקים דרך שונה לקביעת "מחזור העסקאות בתקופת הזכאות" או "מחזור העסקאות בתקופת הבסיס".

2. תיקון חוק בתי משפט לעניינים מנהליים
בתקופת הוראת השעה, בחוק בתי משפט לעניינים מנהליים, התש"ס-2000, בתוספת השנייה, יקראו את פרט 28, כאילו בסופו יבוא "ולרבות ערעור לפי הסעיף האמור כפי שהוחל בסעיף 38 לחוק מס רכוש וקרן פיצויים, השתכ"א-1961".

3. תיקון חוק הביטוח הלאומי – הוראת שעה
בתקופה שמיום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) עד יום י"ז בכסלו התשפ"ד (30 בנובמבר 2023) יקראו את חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995⁵ (להלן – חוק הביטוח הלאומי), כך:

(1) אחרי סעיף 179 יבוא:

⁵ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210, _____

”סימן ז’:

הוראות מיוחדות לעניין ביטוח אבטלה בתקופת מלחמת חרבות ברזל – הוראת
שעה

הגדרות 179טז בסימן זה-

”הפסקת העסקה”, של עובד – הפסקת העסקתו
של עובד באחד מאלה:

(1) הודעת המעסיק על פיטורי העובד;

(2) הוצאת העובד לחופשה ללא תשלום
בתנאים הקבועים בסעיף 177א, ואולם
בסעיף 177א(1) במקום ”30” יבוא ”14”.

”התקופה הקובעת” – התקופה שמיום כ”ב
בתשרי התשפ”ד (7 באוקטובר 2023) עד יום י”ז
בכסלו התשפ”ד (30 בנובמבר 2023).

הוראות מיוחדות 179יז (א) על אף הוראות פרק זה, מבוטח שהופסקה
לעניין תקופת
האכשרה
העסקתו בתקופה הקובעת ואינו זכאי לדמי
אבטלה לפי פרק זה רק בשל כך שלא השלים
תקופת אכשרה בת 12 חודשים כאמור בסעיף 161,
אך צבר תקופת אכשרה כאמור באותו סעיף בת
שישה חודשים לפחות, יהיה זכאי לדמי אבטלה
לפי הוראות סעיף 171 לחוק.

(ב) הוראות סעיף 161(ג)(2) לעניין הכללת ימי
שירות סדיר על פי חוק שירות ביטחון, בתקופת
האכשרה, לא יחולו לעניין חישוב תקופת
האכשרה לפי סעיף זה.

הארכת תקופת 179יח על אף האמור בסעיף 171א, מבוטח שאינו זכאי
התשלום המרבית
לדמי אבטלה
לדמי אבטלה
לדמי אבטלה לפי פרק זה, רק בשל כך שתקופת
התשלום המרבית הקבועה לגביו לפי סעיף 171א
מסתיימת במהלך התקופה הקובעת, והתאריך
הקובע לגביו חל בתקופה הקובעת, יהיה זכאי
לדמי אבטלה בהתאם להוראות פרק זה עד היום
שבו מסתיימת התקופה הקובעת.

תיקון לעניין 179 יט לעניין תשלום דמי אבטלה בעד התקופה הקובעת
התקופה הקובעת הוראות סעיף 320(ז)4 – לא ייקראו.

(2) בסעיף 406, אחרי סעיף קטן (ג) יבוא-

"(ד) תשלומים לפי הסכמים שנערכו לפי הוראת סעיף 9 בשל מלחמת
חרבות ברזל, לא יחשבו הכנסה לעניין כל דין, אלא אם כן נקבע אחרת
בהסכם כאמור."

שיפוי המוסד 4. אוצר המדינה ישפה את המוסד לביטוח לאומי לגבי כל סכום שהוצא בגין כל
לביטוח לאומי גמלה או תוספת גמלה המשתלמת לפי הוראות חוק הביטוח הלאומי כנוסחו
בחוק זה ושלא היתה משולמת אלמלא הוראות חוק זה.

דברי הסבר

לנוכח מתקפת הטרור הרצחני שהתרחשה ביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023),
הכריז שר הבטחון באותו היום על מצב מיוחד בעורף, מכוח סמכותו לפי סעיף 9(ג)1 לחוק ההתגוננות
האזרחית, התשי"א-1951. בהתאם לסעיף 9(א)5 לאותו חוק, החליטה ועדת החוץ והבטחון של הכנסת,
ביום כ"ז בתשרי התשפ"ד (12 באוקטובר 2023), לאשר את ההכרזה בשטחה של כל מדינת ישראל והכרזה
זו מוארכת מעת לעת. כמו כן, הוכרז בצה"ל על מבצע "חרבות ברזל", וועדת השרים לענייני ביטחון לאומי
החליטה על נקיטת פעולות צבאיות משמעותיות, בהתאם לסעיף 40 לחוק יסוד: הממשלה.

בעקבות פעולות הלחימה המתמשכות במסגרת מלחמת "חרבות ברזל", נפגעה למשך תקופה ממושכת
הפעילות הכלכלית הסדירה של חלק מהעסקים, וזאת לאור מגבלות והנחיות פיקוד העורף, סגירת מערכת
החינוך והתגייסות של מאות אלפים למילואים. כתוצאה מכך ישנם עסקים שחוו ירידת מחזורים במסגרת
ההתמודדות עם המצב המיוחד בעורף בחודש אוקטובר 2023.

עסקים שפעילותם נפגעה כאמור יכולים היו לצמצם את הוצאותיהם המשתנות, כגון רכישות מספקים,
ואולם ישנן הוצאות לא יכלו להימנע מהן ובהן תשלומי שכירות, הוצאות ביטוח, חשבונות חשמל ומים
וכדומה. לצד ההוצאות הקבועות למעסיק ישנן הוצאות שכר אשר רצוי שאת חלקן ימשיך וישלם לעובדיו
על אף הירידה בנפח הפעילות. על אף שיש למעסיקים אפשרות להוציא עובדים לחופשה ללא תשלום אשר
תזכה את העובדים בדמי אבטלה ובכך לחסוך את עלויות השכר של העסק, יתכן ומעסיקים יעדיפו לשמור
את העובדים ולשלם להם שכר מלא על אף העובדה שהתפוקה שלהם בחודש אוקטובר נמוכה יותר.
הממשלה פועלת במגוון דרכים על מנת לסייע לתושבים המושפעים מן הלחימה באופן ישיר ועקיף, ובין
השאר, ליתן פיצוי לעסקים שנפגעו כתוצאה מהמצב המיוחד ועל רקע זה מוצע לקבוע מתווה סיוע לעסקים
קטנים ובינוניים להשתתפות בהוצאותיהם הקבועות וכן בחלק מהוצאות השכר.

נוכח האמור וכדי לתת מענה לעסקים אשר נפגעו כתוצאה ממלחמת חרבות ברזל בחודש אוקטובר
2023, מוצע, בהתאם להצעה זו, לקבוע סכום של פיצוי אשר יהווה סיוע כולל לעסקים בעד השתתפות בנזק
הכלכלי שנגרם להם כתוצאה מהמלחמה. המודל המוצע בהצעת חוק מבוסס בעיקרו על המודל של פיצויים

שניתנו בעבר באירועי לוחמה ועל המענקים אשר ניתנו בתקופת הקורונה, לצד התאמות למצב הנוכחי. בהתאם, עסק אשר נפגע באופן משמעותי כתוצאה מפעולות המלחמה והשלכותיהם על העורף יהיה זכאי לפיצוי אשר יותאם לשיעור הפגיעה שלו והוא יחושב על פי היקף הירידה במחזור שלו, גובה ההוצאות הקבועות שלו ושכר העובדים אשר משלם. מוצע לקבוע את הפיצוי כפרק שמיני 1 לחוק מס רכוש וקרן פיצויים, התשכ"א-1961 (להלן – חוק מס רכוש), אשר עוסק, בחלקו, במתן פיצויים לניזוקים שנפגעו כתוצאה מפעולות מלחמה ומעשי איבה.

יחד עם זאת, יובהר, כי בשונה מסבבי לחימה קודמים אשר בהם נזקי המלחמה היו מצומצמים לאזורים מסוימים, במלחמת חרבות ברזל השפעות הלחימה מורגשות בכל חלקי הארץ. על כן, לא מוצע לתת פיצוי מלא אשר ישפה לחלוטין את העסקים, ובכלל זאת יביא אותם לרווחיות דומה לרווחיות אשר ציפו לה לפני תחילת הלחימה. תחת זאת, מוצע לתת פיצוי לעסקים בשל הוצאותיהם הקבועות כאמור, ובכדי לסייע לעסקים לשרוד את התקופה הזו. כמו כן, מוצע למקד את הפיצוי לעוסקים בעלי כושר שרידות נמוך מלכתחילה, שההשפעה הכלכלית של מלחמת חרבות ברזל מטבעה קשה יותר עבורם.

יצוין כי קבוצת הזכאים למענק הסיוע בהתאם להצעת חוק זו חורגת מזו אשר מקובל להתייחס אליה במערכת המס כאל עסק קטן, ואולם נשמר העיקרון שלפיו תחול מגבלה על הזכאות בהתאם לגודל, בהתאם לתכלית שצוינה לעיל.

והכל כפי שיפורט להלן בהרחבה בדברי ההסבר לסעיפים עצמם.

לסעיף 1

מוצע לקבוע חוק זה כהוראת שעה אשר יחול לעניין נזק עקיף, שאירע בתקופה שמיום 7 באוקטובר 2023 עד ליום 30 בנובמבר 2023 – תקופת מלחמת חרבות ברזל. יצוין שלאחר תקופה זו, תיעשה בחינה נוספת, וככל שיוחלט לתת פיצוי על תקופה נוספת, מוצע להסמיך את שר האוצר באישור וועדת הכספים של הכנסת להאריך את התקופה עד לסוף השנה (ראו סעיף 38 יד המוצע לחוק מס רכוש).

יובהר, כי העובדה שנקבע שהוראת השעה תהיה בתוקף במשך 7 שנים איננה משפיעה על התקופה שבשלה ניתן פיצוי. מדובר בהוראה טכנית אשר נועדה לאפשר, בשנים הקרובות, למי שנדרש להוראות האלה לראות אותם בספר החוקים. כך לדוגמא, אם עורך דין מבקש להגיש ערעור על החלטת המנהל בדבר הפיצוי המגיע לניזוק בשל נזק שנגרם לו בתקופה הקובעת לפי הוראות הפרק המוצע, והערעור נמשך מספר שנים, עדיין יוכל למצוא את ההוראה בספר החוקים הקיים.

לפסקה (1)

לפי פרק שמיני לחוק מס רכוש ניתן פיצוי בשל נזק מלחמה (נזק שנגרם לגופו של נכס עקב פעולות מלחמה על-ידי הצבאות הסדירים של האויב או עקב פעולות איבה אחרות נגד ישראל או עקב פעולות מלחמה על-ידי צבא הגנה לישראל), בכל רחבי הארץ, למי שנגרם לו נזק כאמור. מוצע לקבוע שפיצוי בשל נזק מלחמה שניתנו ליחיד לא יהיו ניתן להעברה, שיעבוד או עיקול. הפיצויים שניתנים ליחידים נועדו לפצות אותם על הפסדים שנגרמו להם באופן ישיר, או על חפצים או רכוש שניזוקו. מכיוון שבפיצויים אלה יש מימד אישי, ובכדי לאפשר לאותם ניזוקים לתקן את הנזק לחלוטין, ולהשיבם למצב לולא נזק המלחמה, מוצע לקבוע שהפיצוי שיינתן להם לא יהיה ניתן להעברה, שיעבוד או עיקול כאמור.

בדומה לשאר ההוראות המוצעות במסגרת חקיקה זו, גם סעיף זה יהיה הוראת שעה, ויחול לגבי פיצויים שניתנו בשל נזקי מלחמה שנגרמו בתקופת מלחמת חרבות ברזל. זאת בכדי ליצור מענה מיידי

לרבים אשר זכאים לפיצויים בשל נזקים שנגרמו להם בתקופה זו. יצירת הסדר קבוע אשר יסדיר את ההגנה על פיצויים שניתנים בשל נזקי מלחמה בעתות שגרה, יושאר לחשיבה לאחר תום מצב החירום.

לפסקה (2) מוצע להוסיף את פרק שמיני 1 לחוק מס רכוש אשר יקים מסלול נוסף לפיצוי על נזק עקיף בתקופת מלחמת חרבות ברזל, בהוראת שעה. מבנה הפרק המוצע הוא סעיף 38ג אשר משמש כסעיף ההגדרות של הפרק, סעיף 38ד אשר מהווה את הסעיף האופרטיבי והוא קובע את הזכאות לפיצוי. בסעיף קטן (א) נקבעו הפיצויים אשר יינתנו לניזוק שמחזור עסקאותיו בשנת הבסיס עלה על 300 אלף שקלים חדשים, ובסעיף קטן (ב) נקבע מתווה פיצוי לניזוק שמחזור עסקאותיו בשנת הבסיס עלה על 18 אלף שקלים חדשים ולא עלה על 300 אלף שקלים חדשים. שאר סעיפים הפרק המוצע כוללים הוראות נוספות הנדרשות לצורך תשלום הפיצויים ובכלל זאת הוראות לעניין הגשת בקשה, קבלת החלטה על ידי המנהל, עיקול הפיצויים והוראות לעניין השגה וערעור על גובה המענק שנקבע. ההוראות שנקבעו מבוססות על הוראות דומות הקיימות בתקנות מס רכוש וקרן פיצויים (תשלום פיצויים) (נזק מלחמה ונזק עקיף), התשל"ג-1973, בהוראות השעה המתקנות את התקנות האמורות מעת לעת, ובחוק חוק מענק סיוע לעסקים בשל ההשפעה הכלכלית של התפשטות זן אומיקרון של נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), תשפ"ב-2022 (להלן – חוק תכנית הסיוע).

לסעיף 38ג המוצע

כאמור, בסעיף 83ג המוצע, מוצע להגדיר מונחים שונים המשמשים בפרק המוצע.

להגדרה "הוצאות השכר בתקופת הזכאות" ו-"הוצאות השכר בתקופת הבסיס" – כחלק מחישוב גובה הפיצוי אשר יינתן לניזוק, מתחשבים בירידה בהוצאות השכר שלו באוקטובר 2023 אל מול הוצאות השכר שלו בשנה הקודמת, כאשר פיצוי גדול יותר יינתן למי ששיעור הירידה בהוצאות השכר שלו נמוך יותר. מוצע לקבוע ההגדרות מפרטות את אופן מדידת הוצאות השכר בתקופות האמורות לגבי נישומים מסוגים שונים.

להגדרה "הוצאות מזכות" – לפי המוצע בסעיף 83ד(א) המוצע, יינתן פיצוי לניזוק שהמחזור השנתי שלו עולה על 300 אלף שקלים חדשים, פיצוי בגובה סכום ההוצאות המזכות שלו. לפי ההגדרה סכום הוצאות המזכות מורכב משני רכיבים. הרכיב הראשון הוא "ההוצאות הקבועות" שנושא בהן העסק מלבד הוצאות שכר, והרכיב השני הוא "חלק השכר המזכה" המשקף את חלק הפיצוי אשר יינתן בשל תשלום הוצאות שכר בתקופה הקובעת. בשל היקף המענקים, מוצע לקבוע כי גובה ההוצאות המזכות שעבורם ניתן לקבל פיצוי יוגבל. לגבי ניזוק שמחזור עסקאותיו השנתי אינו עולה על 100 מיליון שקלים חדשים שיעור המענק יוגבל ל-600 אלף שקלים חדשים, ושיעור זה יעלה באופן ליניארי בהתאם לגובה מחזור עסקאותיו של העוסק, עד שיגיע לניזוק שמחזור עסקאותיו השנתי עולה על 300 מיליון שקלים אשר יקבל את הסכום המקסימלי של 1.2 מיליון שקלים. ניזוק שמחזור עסקאותיו השנתי עולה על 400 מיליון שקלים חדשים לא יהיה זכאי לפיצוי מכיוון שעסקים כאלה הם עמידים יותר ויוכלו להמשיך להתקיים גם אל מול ירידת הפעילות כתוצאה מהמלחמה.

להגדרה "הוצאות קבועות" ו-"מקדם ההוצאות הקבועות" – ההגדרה הוצאות קבועות נועדה לבטא את חלק ההוצאות או התשומות של העסק אשר הניזוק יהיה זכאי עבורם לפיצוי. לפי ההגדרה יש לקחת את הממוצע החודשי של ההוצאות בשנת המס הקודמת ולהכפיל את הסכום המתקבל במקדם ההוצאות הקבועות. מקדם ההוצאות הקבועות נקבע בהתאם לקביעה נורמטיבית של שיעור הוצאות קבועות טיפוסי

של עסקים בישראל מתוך סך הוצאותיהם, כאשר שיעור זה משתנה בהתאם לשיעור הפגיעה של העסק בשל המלחמה. ככל שהניזוק נפגע בצורה רבה יותר בשל הלחימה השיעור מתוך ההוצאות של העסק שלו שלגביו יקבל פיצוי יהיה גדול יותר.

מכיוון, שכאמור, המקדם הוא אחיד לכלל העסקים בישראל מוצע לאפשר למנהל לקבוע מקדם בשיעור אחר, לגבי ניזוק מסוים בהתאם למאפייני עסקו, אם שוכנע כי ההוצאות הקבועות של העסק במקרה של אי-הפעלתו גבוהות או נמוכות באופן חריג, ובלבד שהמקדם שיקבע לא יעלה על 1.5 מהמקדם הנורמטיבי אשר היה נקבע לניזוק אילו המנהל לא היה מפעיל את סמכותו.

כמו כן, בשל המאפיינים המיוחדים של מי שעוסקים במסחר סיטונאי או קמעונאי בדלק ושיעור ההוצאות הקבועות הנמוך של עוסקים כאמור, מוצע לקבוע שלגביהן יוכפל שיעור המקדם החל לגביהם, לפי העניין, ב-0.4.

להגדרה "חלק השכר המזכה" ו-"שיעור הירידה בשכר" – בכדי לתמרץ עוסקים להמשיך ולשלם שכר לעובדיהם אשר חשוב להם להמשיך להעסיק לצורך המשך עבודתם לאחר תקופת הלחימה, מוצע שהמדינה תשתתף בהוצאות השכר המשולמות על ידי העוסק בחודש אוקטובר 2023. השיעור שבו מוצע שהמדינה תשתתף מתוך הוצאות השכר כאמור הוא 75% מעלות השכר.

להגדרה "מחזור העסקאות בתקופת הבסיס", "מחזור העסקאות בתקופת הזכאות", "שיעור הירידה במחזור העסקאות", "תקופת הבסיס" ו-"תקופת הזכאות" – מוצע לקבוע הגדרות שונות לתקופות הבסיס המשמשות לקביעת הזכאות למענק הסיוע וסכומו. ההגדרה "מחזור עסקאות בתקופת הבסיס" רלוונטית לחישוב שיעור ירידת המחזורים ביחס ל"מחזור העסקאות בתקופת הזכאות", שהיא תקופת הדיווח הכוללת את התקופה הקובעת, וכן לחישוב סכום המענק. ההגדרה מפרטת את אופן חישוב המחזורים האמורים ביחס לעוסקים מסוגים שונים.

להגדרה "מוסד ציבורי זכאי" - מוצע לקבוע כי מוסד ציבורי אשר יהיה זכאי לפיצוי מכוח החוק המוצע, הוא מוסד ציבורי אשר שליש לפחות מהכנסתו בשנת הבסיס לא היה מתמיכות ותרומות ועיקר הכנסתו בשנת הבסיס, כפי שדווחה בדוח שהגיש לפי סעיף 131 לפקודת מס הכנסה, התקבלה ממכירת שירותים או מוצרים שהתמורה בשלהם מתקבלת באופן שוטף ובמהלך רוב חודשי השנה, וזאת בדומה לתנאי הזכאות שנקבעו בחוק תוכנית הסיוע וכדי לייחד את המענק למוסדות אשר חוו פגיעה במכירות ושירותים הניתנים בשגרה במסגרת פעילותם.

להגדרה "ניזוק" – מוצע להחריג ממהסדר הפיצוי המוצע גופים שמתקצבים על ידי המדינה, במישרין או בעקיפין, וכן גופים שלממשלה בעלות מלאה או חלקית בהם, וזאת מתוך תפיסה שאלה נשענים בדרך זו אחרת על המדינה. כך גם מוצע להחריג מההגדרה חברות ממשלתיות ותאגידים סטטוטוריים, לנוכח השוני בינן לבין חברות עסקיות רגילות בשל בעלות המדינה במניותיהן והתרומה שיש למעורבות הממשלה על פעילותן. עוד מוצע להחריג עסקים שבחינת זכאותם לפיצוי או חישוב סכום הפיצוי אינם אפשריים עקב אופי העסק, ושבשל סוג אופי זה הפגיעה בהם, בעקבות מלחמת חרבות ברזל, תהיה פחותה. וכך מוצע להחריג את מי שעיסוקו במכירת זכות במקרקעין שמהווה מלאי עסקי בידו או מי שבשנות המס 2022 או 2023 עסק בפעילות של עבודה ממושכת, כגון מיזם בנייה או פרויקט דוגמת הפקת סרט, שביצע במשך למעלה משנה; כן מוצע להחריג מוסדות פיננסיים שונים.

עוד מוצע להחריג מהגדרת ניזוק כל עסק שדיווח לרשות המסים על סגירתו, עסק שהפסיק פעילותו או

שקיימת אינדיקציה בדיווחי העסק בתקופה שקדמה לתקופה הקובעת לכך שהעסק לא פעיל - דיווח על מחזור עסקאות בסכום אפס בארבעת החודשים שקדמו לחודש אוקטובר 2023 או אי הגשת שניים מתוך שלושת הדוחות בחודשים יולי, אוגוסט וספטמבר 2023 אם היה חייב בהגשתם – זאת אלא אם הוכיח כי העסק היה פעיל. החרגה זו מוצעת כיוון שלעסקים אלו אין עוד הוצאות קבועות שהם משלמים, ואילו הסדר הפיזי נועד לפצות בשל הוצאות אלה.

להגדרה "השנה הקודמת" ו-"שנת הבסיס" – לפי המוצע, המונח השנה הקודמת מתייחס ל-12 החודשים שלפני התקופה שבה אירע המלחמה, והוא משמש לצורך חישוב הממוצע החודשי של הוצאות השכר של העוסק או ממוצע התשומות החודשיות של העוסק.
ואילו שנת הבסיס מתייחסת לשנת מס מסוימת, ומונח זה רלוונטי לצורך חישוב גודל העסק לצורך קביעת הפיזי המגיע לו.

בשני המקרים נקבעו הוראות מיוחדות לגבי עוסק שלא פעל במשך 12 חודשים מלאים מכיוון שפתח את עסקו רק לאחר תחילת השנה הקודמת או שנת הבסיס, לפי העניין.

לסעיף 138ד

מוצע לקבוע כי הפיזי יינתן לעסק אשר מחזור עסקאותיו עולה על 18,000 שקלים חדשים ואינו עולה על 400 מיליון שקלים חדשים. זאת לנוכח פרופיל ההוצאות הקבועות של העסקים במחזורי עסקאות הנמוכים מ-18, כדי למקד את הסיוע לעסקים שנפגעו באופן משמעותי, מותנה הפיזי בירידת מחזור עסקאות של למעלה מ-25% בתקופת הזכאות (להלן – תקופת הזכאות) לעומת תקופת הדיווח המקבילה בשנה הקודמת (להלן – תקופת הבסיס), בשל ההשפעה של מלחמת חרבות ברזל. לפי המוצע, יהיו שתי תקופות שיוגדרו כתקופת הזכאות, שעבור כל אחת מהן יינתן פיזי באופן נפרד. כלומר, יהיו שתי תקופות שאם באחת מהן חווה העוסק פגיעה, הוא יהיה זכאי בשל אותה תקופה לפיזי לפי הוראות הפרק. התקופה הראשונה, היא תקופת הדיווח של הניזוק לעניין מס ערך מוסף הכוללת את אוקטובר 2023, והיא נועדה לפצות פגיעה שנגרמה בחודש אוקטובר כאמור. התקופה השנייה, היא תקופת הדיווח לעניין מס ערך מוסף הכוללת את חודש נובמבר 2023, מתוך הנחה שגם פגיעה עסקית שהתרחשה בחודש נובמבר 2023 נגרמה ככל הנראה בשל המלחמה.

לגבי עוסקים המדווחים על עסקאותיהם לפי חוק מס ערך מוסף בדיווח דו חודשי, מוצע לקבוע שהבחינה תהיה של חודשיים (ספטמבר ואוקטובר 2023, ו-נובמבר ודצמבר 2023), ותיבחן שיעור הירידה לעומת החודשים המקבילים בשנה הקודמת. לגבי עוסקים אלה תידרש ירידה של מחזור העסקאות של למעלה מ-12.5% בלבד לצורך קבלת הפיזי. שיעור זה, מבחינה מתמטית, משקף ירידה במחזור העסקאות הדומה לירידה של 25% לגבי עסק אשר נבחן בהתאם לירידת שיעור מחזור העסקאות לגבי חודש אחד בלבד. לגבי עסק שהחל את פעילותו לאחר השני בספטמבר 2022, תיבחן זכאותו לפי ממוצע חודשי של מחזור עסקאות על פני תקופת פעילותו עד סוף חודש אוגוסט 2023.

כמו כן, נדרש כי העסק הגיש את הדוחות התקופתיים הנדרשים לצורך חישוב המענק וכי הוא מנהל את פנקסיו כנדרש בהתאם לדין.

מוצע לקבוע את סכום המענק שלו יהיה זכאי העסק, בהתאם לגובה מחזור עסקאותיו, כאשר עסק גדול יותר יקבל פיזי גדול יותר מכיוון שהוצאותיו הקבועות גדולות יותר. לעסקים מאוד קטנים יינתן מענק בגודל קבוע מכיוון שהתועלת התפעולית וקלות הגשת הבקשה חשובה יותר בעסקים אלה מאשר

הגודל המדויק של הפיצוי שיינתן.

כך, לגבי עסק שמחזור עסקאותיו אינו עולה על 300,000 שקלים חדשים, מוצע לקבוע סכום קבוע לפיצוי בהתאם לשיעור הירידה במחזור העסקאות. בסעיף 38ד(ב) נקבעו סכומי הפיצוי לעסקים כאמור, כאשר הסכום הקבוע שמוגדר לכל עסק מוכפל ב"מקדם הנזק לעסק בעל מחזור נמוך" אשר מוגדר בסעיף קטן (ד). המקדם האמור, נועד להגדיל את גובה הפיצוי לעוסקים ששיעור הירידה במחזור העסקאות שלהם גבוה ביחס לעוסקים ששיעור הירידות במחזור העסקאות שלהם נמוך. לעוסקים פטורים ממס ערך מוסף מוצע לקבוע שיעור של פיצוי אחיד לפי גודל העסק בלא הכפלתו במקדם כאמור, וזאת מכיוון שעוסק כאמור מדווח על הכנסותיו רק פעם בשנה, ואין נתונים לגבי ירידת מחזור פעילותו בחודש מסוים. לפי סעיף 38ד(א) עסק שמחזור עסקאותיו עלה על 300,000 שקלים חדשים יקבל פיצוי בגובה "הוצאותיו המזכות" כפי שמפורט לעיל בדברי ההסבר להגדרה.

לסעיף 38 המוצע

מוצע להבהיר שניזוק יקבל פיצויים בשל נזקים שנגרמו לו בתקופה הקובעת, לפי הפרק השמיני או לפי פרק זה, כאשר הניזוק יוכל לבחור בפיצוי בו הוא מעוניין מבין אפשרויות אלה. הפיצויים לפי פרק שמיני נקבעות בתקנות, והן מאפשרות פיצוי מוגדל לניזוקים אשר נמצאים בישוב אשר מוגדר כישוב ספר. תקנות מס רכוש וקרן פיצויים (תשלום פיצויים) (נזק מלחמה ונזק עקיף), התשל"ג-1973 (להלן – תקנות מס רכוש 1973), הן הוראת הקבע אשר קובעות את אופן הפיצוי לניזוקים בישובי ספר, וככל הנראה מי שזכאי לפיצוי לפי התקנות האמורות יהיה זכאי לפיצוי גם לפי פרק זה. בנוסף, לעתים רבות, אחרי הכרזה על מצב חירום בעורף, נקבעים תקנות ספציפיות כהוראת שעה, אשר מעניקות פיצויים למי שנפגע בתקופת ההכרזה, וצפוי שייקבעו תקנות כאמור גם לגבי התקופה הקובעת.

ככל הנראה כל הניזוקים הזכאים לפיצוי בהתאם לתקנות 1973 או לתקנות אשר יותקנו לצורך מתן פיצוי בישובי ספר על נזקים שנגרמו בתקופה הקובעת, יבחרו בקבלת פיצוי בהתאם לתקנות, מאחר שהפיצויים הניתנים לפי התקנות גדולים יותר.

לסעיף 138 המוצע

מוצע לקבוע כי תביעה לפיצויים תוגש למנהל באופן מקוון החל מה-15 בחודש העוקב לתום תקופת הזכאות הרלוונטית ועד לסוף תקופה של 90 ימים מהמועד האמור. כאשר יש סמכות למנהל לדחות את התקופה האמורה אם מתקיימות סיבות שבשלן לא ניתן להגיש את התביעה בטופס מקוון החל מאותו מועד, ובלבד שהארכה כללית תפורסם באתר האינטרנט של רשות המסים. נוסף על כך, מוצע לקבוע כי תביעה לקבלת מענק סיוע תוגש בטופס מקוון שקבע המנהל ותכלול את הפרטים הדרושים לשם בחינת עמידתו של העוסק בתנאים לקבלת מענק הסיוע ולשם תשלומו.

לסעיף 138 המוצע

מוצע לקבוע שהתאם לאמור בתביעה שתוגש, יקבע מנהל רשות המסים, או מי שהוא הסמיך לשם כך לפי סמכותו בסעיף 64(ב), בהחלטה מנומקת, את זכאות העוסק לפיצוי ואת סכום הפיצוי, בתוך 150 ימים מיום הגשת התביעה. המנהל יוכל לתקן את קביעתו, בין ביוזמתו ובין לבקשת עוסק, אם התגלו עובדות חדשות או נמצא כי נפלה טעות בקביעתו. לפיכך, בקשות לתיקון טעות בשל עובדות חדשות או בשל טעות אחרת שבעובדה, יוגשו בראש ובראשונה לעיון חוזר של מנהל רשות המסים. על החלטת מנהל רשות המסים בבקשה לעיון חוזר ניתן יהיה להגיש ערר לוועדת הערר.

לסעיף 38ח המוצע

מוצע לקבוע כי הפיצוי ישולם בתוך 30 ימים מיום קביעת הזכאות. מוצע כי בהעדר הודעה של המנהל על החלטתו בעניין זכאותו של עוסק למענק הסיוע בתוך בתוך 21 ימים מיום הגשת התביעה, ישולם לעוסק מקדמה בשיעור של 50% מסכום הפיצוי המגיע לעוסק להנחת דעתו של המנהל. בדומה לפיצויים אחרים הניתנים לפי חוק מס רכוש, מוצע לקבוע שלסכום הפיצויים המשולמים לפי פרק זה ייוספו הפרשי הצמדה וריבית מיום הגשת התביעה לפיצויים עד יום התשלום.

לסעיף 38ט המוצע

בדומה לקבוע בחוק התכנית הכלכלית מוצע לקבוע כי במקרה של יחיד אשר מחזור עסקאותיו אינו עולה על 300 שקלים חדשים, לא ניתן יהיה להעביר, לשעבד ולעקל, את זכותו של היחיד האמור לקבלת פיצוי לפי פרק זה, למעט לצורך תשלום מזונות. מוצע להחיל הגבלה זאת גם מענק או מקדמה אשר שולמו לחשבון הבנק של היחיד האמור, וזאת למשך 90 ימים מיום התשלום.

לסעיף 38י המוצע

על מנת למנוע מצב של פיצוי ביתר, מוצע כי במקרה בו שולמו לניזוק פיצויים או מקדמה ביתר, יוחזר הסכום ששולם העולה על סכום הפיצויים להם זכאי הניזוק, תוך 90 ימים, בתוספת הפרדי הצמדה וריבית מיום התשלום ועד ליום החזר. כמו כן, מוצע להחיל את פקודת המסים (גבייה), על סכום היתר ועל הפרדה ההצמדה והריבית האמורים, ולהחיל עליהם את הוראות חוק קיזוז מסים, התש"ס-1980, כאילו היו חוב מס.

לסעיף 38יא המוצע

מוצעת הוראה שנועדה למזער הגשת תביעות סרק או תביעות בסכומים עודפים ולפיה המנהל מוסמך להטיל על עוסק שההפרש בין סכום הפיצוי שכלל בתביעתו לבין הסכום שהמנהל קבע שהוא זכאי לו עולה על 50% מסכום הפיצוי שתבע, קנס בשיעור של 25% מסכום ההפרש האמור, וזאת אם אותו עוסק לא הוכיח להנחת דעתו של המנהל שלא התרשל בעריכת התביעה. הוראה דומה הייתה קיימת בסעיף 14 לחוק הסיוע הכלכלי. בנוסף, מוצע לקבוע כי אם ההפרש נובע מכך שהעוסק עשה פעולה מלאכותית או בדויה סכום ההפרש יגדל ויעמוד על 50%.

לסעיף 38יב המוצע

בדומה לקבוע בחוקי מס שונים מוצע לקבוע כי המנהל יוכל להתעלם מעסקה מלאכותית או בדויה שנועדה לצורך הגדלת סכום המענק ללא טעם עסקי אמיתי. כך לדוגמא, אם אדם דוחה תשלומים בכדי להגדיל את שיעור ירידת המחזוריים שלו בחודש שלגביו ניתן מענק, המנהל יוכל להתעלם מכך ולהתחשב בתשלום כאילו התקבל באותו החודש.

לסעיף 38יג המוצע

מוצע לקבוע כי מנגנוני ההשגה והערעור שנקבעו בחוק תוכנית הסיוע לעניין תשלום המענק לפי החוק האמור, יחולו גם לעניין הפיצויים בהתאם לחוק המוצע. כך, מי שרואה את עצמו נפגע מהחלטת המנהל בנוגע לפיצויים לפי הפרק המוצע, יהיה רשאי להגיש, באמצעות טופס מקוון שייקבע, השגה לעובד רשות המסים שהמנהל הסמיכו לשם כך, בתוך 45 ימים מיום קבלת החלטה. מוצע כי החלטה בהשגה תהיה מנומקת ותינתן בכתב בתוך 180 ימים. עוד מוצע כי על החלטה בהשגה על הפיצוי לפי הפרק המוצע יהיה ניתן לערור לפני ועדת הערר שהוקמה לפי סעיף 21 לחוק תוכנית הסיוע, בהתאם להוראות הקבועות בסעיף

האמור ולתקנות שהותקנו לפיו. זאת, לנוכח העובדה כי הוועדה האמורה היא טריבונל משפטי קיים שהוקם לשם טיפול בעררים על מענק ההשתתפות בהוצאות קבועות שניתן לפי חוק תוכנית הסיוע, ומשכך צברה ניסיון בטיפול בעררים על החלטות בעניין תשלומים ששולמו על ידי רשות המסים לזכאים בהתאם למנגנון הדומה למנגנון אשר קיים בפרק המוצע. לצורך כך, עוד מוצע לערוך תיקון עקיף בפרט 28 בתוספת השנייה לחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000, שיקבע כי על החלטת ועדת הערר יהיה ניתן לערער לבית המשפט לעניינים מינהליים, בדומה לקבוע כיום לעניין ערעור על החלטת ועדת ערר לפי סעיף חוק תוכנית הסיוע.

לסעיף 38ד

מוצע להחיל את סעיף 236 לפקודת מס הכנסה לעניין רשות לייצג עוסק לפי פרק זה. סעיף זה מאפשר גם לרואה חשבון כמשמעותו בחוק רואי חשבון, התשט"ו-1955; יחיד הראוי לערוך בקורת על פנקסי אגודה שיתופית לפי סעיף 20 לפקודת האגודות השיתופיות; וליועץ מס מייצג כהגדרתו בחוק הסדרת העיסוק בייצוג על ידי יועצי מס, התשס"ה-2005, לייצג נישומים.

לסעיף 38טו המוצע

בכדי לאפשר פיצוי מהיר לגבי נזקים שנגרמו בחודש דצמבר 2023, מוצע להסמיך את שר האוצר, באישור וועדת הכספים של הכנסת, להאריך את התקופה הקובעת כך שפיצוי לפי פרק זה יינתן לגבי נזקים שאירעו בחודש זה. לגבי תקופה זו, יוסמך שר האוצר, לאחר אישור וועדת הכספים כאמור, לקבוע את התיאומים הנדרשים בשל ההארכה. כך לדוגמא, באמצעות סמכות זאת יוכל שר האוצר לקבוע את החודשים אשר ייבחנו לצורך מדידת "שיעור ירידת מחזור העסקאות", שכן, ככל שמדובר על פיצויים בשל נזקים שאירעו בחודשים הבאים, ירידת השיעורים האמורים בחודש אוקטובר ונובמבר כבר לא יהיו רלוונטיים.

כמו כן, מוצע לאפשר לשר האוצר, באישור וועדת הכספים, לשנות, לגבי קבוצות של ניזוקים מסוימים את האופן שבו נקבעים "מחזור העסקאות בתקופת הזכאות" או "מחזור העסקאות בתקופת הבסיס", וזאת כדי להתאים באופן פרטני את אופן החישוב לסוגי ניזוקים שהחישוב הקבוע בחוק לא מביא עבורם לתוצאה סבירה, וזאת בהתחשב בנוק שנגרם להם אל מול הקושי התפעולי שביצירת קטגוריות פרטניות נוספות.

לסעיף 3

בעקבות מלחמת חרבות ברזל, קיים חשש שבשל סגירה של ענפים מסוימים, מעסיקים יוציאו את עובדיהם לחופשה ללא תשלום, או לחילופין יפטרו את עובדיהם.

במטרה לתת מענה סוציאלי למבוטחי הביטוח הלאומי שנפלטו משוק העבודה, מוצע לתקן את חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 לשם מתן הקלות והטבות בעניין קבלת דמי אבטלה לעובדים שהעסקתם הופסקה בעקבות פרוץ המלחמה. מוצע כי התיקונים האמורים יחולו בהוראת שעה, שתחל רטרואקטיבית מיום פרוץ המלחמה, כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) עד ליום י"ז בכסלו התשפ"ד (30 בנובמבר 2023) (להלן – תקופת הוראת השעה).

לסעיף 179טז המוצע

מוצע לקבוע כי בתקופת הוראת השעה ישולמו דמי אבטלה גם לעובד שהוצא לחופשה ללא תשלום לתקופה של 14 ימים, ולא רק בשל תקופה של 30 ימים כקבוע בחוק היום. הוראה זו תקל את הזכאות לתשלום דמי אבטלה.

לסעיף 179 יז המוצע

ככלל, מבוטח זכאי לדמי אבטלה אם השלים תקופת אכשרה של 12 חודשים בעדם שולמו דמי ביטוח אבטלה. מוצע בתקופת הוראת השעה לקבוע כי זכאות לדמי אבטלה כאמור תינתן אם המבוטח השלים תקופת אכשרה של שישה חודשים לפחות, אך לא ימנו ימי שירות סדיר לתקופת האכשרה כאמור.

לסעיף 179 יח המוצע

מוצע להיטיב את התנאים לזכאות לדמי אבטלה, כך שתחול עד לתום תקופת הוראת השעה ביחס למבוטחים שניצלו 180% מימי הזכאות לדמי אבטלה בארבע השנים האחרונות. כך גם מי שקיבל דמי אבטלה במהלך תקופת הקורונה, יהיה זכאי לדמי אבטלה בהתאם לתיקון המוצע. הוראה זו קיימת בחוק בנוסחו כיום ביחס למבוטחים מעל לגיל 40. התיקון המוצע יחיל אותה בתקופת הוראת השעה גם עבור מבוטחים מתחת לגיל 40.

לסעיף 179 יט המוצע

מוצע לקבוע כי במהלך תקופת הוראת השעה ישולמו דמי אבטלה אף אם המבוטח זכאי במהלך תקופת הזכאות לדמי חופשה, וזאת בניגוד להוראות החוק הרגילות.

לסעיף 4

מוצע לקבוע כי אוצר המדינה ישפה את המוסד לביטוח לאומי בשל ההוצאות הנובעות מהתיקון המוצע הנאמדות בסכום של 120 מיליון ש"ח.